

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Olivera Milošević, Tamara Skrozza, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Nadežda Budimović, Ana Martinoli i Milena Vasić, na sednici održanoj 31. 10. 2024. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „LEKARI NA IVICI PLAČA, SVI VIČU: ‘IMA LI NEKO VODE!?’ Potresan snimak: Ovako je izgledalo spasavanje majke Mirjane ispod oklopnog vozila od 16 TONA”, objavljenim 23. septembra 2024. godine, portal “Blic.rs”

1. prekršio je tačke 4 i 5 Odeljka IV (Odgovornost novinara) Kodeksa novinara Srbije, kojima je novinaru zabranjeno da koristi neprimerene, uznemiravajuće, pornografske i sve druge sadržaje koji mogu imati štetan uticaj na decu, a dužan je da poštuje i štiti prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina, osoba sa hendikepom i drugih ugroženih grupa,

2. prekršio je tačku 1 Odeljka V (Novinarska pažnja), po kojoj je novinar obavezan da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom,

3. prekršio je i tačke 1 i 3 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti) o obavezi novinara da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše, kao i da u izveštavanju o događajima koji uključuju lični bol i šok svoja pitanja prilagodi tako da odražavaju duh saosećanja i diskrecije.

Nalaže se portalu „Blic.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Članica Komisije za žalbe Saveta za štampu Jelena Petković podnela je žalbu zbog teksta u okviru kojeg je objavljen i snimak, nastao desetak minuta nakon teške saobraćajne nesreće, uz objašnjenje da snimak “pokazuje borbu za Mirjanin život”, te da upozoravaju čitaocima da je snimak veoma uznemirujući. Po mišljenju žaliteljke, objavljivanje ovakog snimka nakon strašne tragedije nije od interesa za javnost, te je redakcija “Blica” ovaj jezivi snimak i tragediju jedne porodice, koja je pogodila čitavo društvo, iskoristila za klikove, odnosno za ostvarivanje profita. Time je, kako je navela, prekršeno više članova Kodeksa novinara Srbije iz poglavlja Odgovornost novinara, Novinarska pažnja i Poštovanje privatnosti. Jelena Petković je istakla i da je žalbu podnela nakon što se Savetu za štampu obratila čitateljka, koja je „odlično razumela da ovakvom sadržaju nije ni vreme ni mesto u javnom prostoru.”

Redakcija portala “Blic.rs” nije odgovorila na žalbu.

Komisija za žalbe je zaključila da je reč o grubom kršenju profesionalnih standarda i da je žaliteljka sa pravom ocenila da za objavljivanje veoma uznemirujućeg snimka spasavanja žene koja je u užasnoj nesreći izgubila celu porodicu, a koji se u tekstu dodatno i prepričava, ne postoji nikakav javni interes. U javnom interesu jeste izveštavanje o uzrocima nesreće koja je uznemirila javnost, ali ovakvi tekstovi ni na koji način ne doprinose tome, već, naprotiv, dodatno povređuju porodicu i prijatelje nastradalih, ali uznemiruju i sve čitaoce.

Po mišljenju Komisije, portal je prekršio dve tačke poglavlja koje se odnosi na odgovornost novinara - tačku koja zabranjuje objavljivanje uznemirujućih sadržaja koji mogu imati štetan uticaj na decu, kao i tačku koja novinare obavezuje da poštuju i štite prava i dostojanstvo, između ostalih, dece i žrtava zločina.

Takođe, medij nije postupio u skladu sa pravilom dužne profesionalne pažnje, a prekršene su i dve odredbe iz poglavlja Poštovanje privatnosti. Pre svega tačka 1 ovog poglavlja, po kojoj novinari moraju da poštuju privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima pišu, a prva smernica te tačke upućuje da prilikom izveštavanja o nesrećama i krivičnim delima nije dozvoljeno objavljivanje imena i fotografija žrtava, koji ih jasno identifikuju. Tačka 3 istog poglavlja nalaže novinarima da su u izveštavanju o događajima koji uključuju lični bol i šok dužni da svoja pitanja prilagodi tako da odražavaju duh saosećanja i diskrecije”, dok smernica u toj tački pojašnjava da su “fotografi i snimatelji dužni su da se, prilikom fotografisanja žrtava nesreća i zločina, ophode sa obzirom i saosećanjem”. Portal u ovom slučaju nije pokazao nikakvo saosećanje, niti pijetet prema žrtvama, otkrio je identitet povređene žene, uz iznošenje detalja koji povređuju njenu privatnost i dostojanstvo.

Komisija sa žaljenjem zaključuje da je ovakva vrsta “izveštavanja” o tragičnim događajima sve češća u našim medijima, uprkos svim upozorenjima da je reč o neprofesionalnom i neetičnom postupanju. Mediji se utrkuju u tome ko će pre na društvenim mrežama pronaći što eksplicitnije i što jezivije snimke i objaviti ih kao ekskluzivu. Članovi Komisije još jednom upozoravaju da tragedija, poput ove u kojoj je stradala cela porodica nije i ne sme biti povod za senzacionalizam i bobru za klikove, te da su mediji obavezni da izveštavaju odgovorno, pažljivo i sa saosećanjem.

Beograd, 31. 10. 2024.

Predsedavajući

Zlatko Čobović